

καθαρός θεωρητικός, που γι' αυτόν δεν υπάρχει ή αρμονία μεταξύ της σύλληψης και της εκτέλεσης.

Κατόπι ακολουθήσανε τ' άλλα του έργα, που αποτέλεισαν στο τέλος, σύμφωνα με την τελευταία Ρούσσινη δημοσίευσή, δέκα τόμους, που περιέχουν ρομάντσα, δηγήματα, δραματικά δοκίμια και κριτικές.

Κανένας ξένος δε διαβάστηκε και δε θαμάστηκε τόσο πολύ στη Γαλλία όσο ο Τουργκένιεφ, που οι Γάλλοι τον θεωρούσαν σχεδόν δικό τους.

Η γλώσσα του στο πρωτότυπο, όπως λένε οι κριτικοί, μιὰ γλώσσα που πρώτος αυτός μεταχειρίστηκε με τόση αξιοπρέπεια κι επλούτισε τόσο, μ'αυθρηπτική όλες τις καλλονές της παρθένας γής, μ'αυ φέρνει όλα τα άρώματα των σπάνιων άνθων της πατρίδας του και τρέχει ελεύτερη, διάφανη, όμοια με τα μεγάλα της Ρουσίας του ποτάμια.

Βλέπουμε με τον λεπτότερον τρόπον την ειρωνεία του για τη ζωή της ρούσσινης αριστοκρατίας, που φτάνει σε σάτυρα στο έργο του. Ο «Καπνός» (1867), όπου περνάει η ζωή ή ψεύτικη των αριστοκρατών στα μπάνια στο εξωτερικό και στα μέρη που περνούσε για διακείδαση.

Το τελευταίο του έργο εΐτανε ή «Παρθένα Γής» (1877), που δημοσιεύτηκε πρώτα γαλλικά στη φημερίδα την παριζιανική «ο Χρόνος» και ύστερα βγήκε σε τόμο ρούσσικο, μ'αυ βρίσκοντας κανένα εμπόδιο από τη λογοκρισία.

Η τελευταία του επίσκεψη στη Ρουσία εΐτανε στη Μόσκα, όταν πήγε στις γιορτές για τον Πούσκιν, κι' ο κόσμος τον δέχτηκε με συνέπαρμα και οι φοιτητάδες του ξεζέψανε τ' άμμάξι.

Έγραφε αρκετά χρόνια στο Παρίσι, μεταφράζοντας ο ίδιος ή επιβλέποντας τις γαλλικές μεταφράσεις κι' έχοντας φίλους όλους τους διαλεχτούς καλλιτέχνες τον Προσπέρ Μερμέ, τον Άλφονς Ντωντέ και το Φλωμπέρ, που αγαπούσε και θαμάζεξε ξεχωριστά.

Πέθανε στο Μπουζιζιάκ κοντά στο Παρίσι στις 3 του Τρυγητή 1883.

Μιά μέρα πριν πεθάνη έγραψε ένα γράμμα στο φίλο του Τολστόη, μιὰ διαθήκη που του έφινε σαν πατέρας τη φροντίδα για τα γράμματα και το καλό της αγαπημένης του πατρίδας. Κι' αφήνοντας την ενέργειά του και την αγάπη του στα χέρια ενός γίγαντα κοιμήθηκε ήσυχος, ενώ ή πατρίδα του άνοιγε την πλατιά και παρθένα άγκαλιά της για να δεχτή τον ώραίο νεκρό, τη χιονισμένη άγκαλιάαυτής της θα-

μαστής χώρας, που ο μεγάλος συγγραφέας την εκλεινεν δλάκερη μέσα του.

Άφησε άπαρηγόρητους όλους τους πατριώτες του, μ'αυ περισσότερο κεινούς που τον γνωρίσανε, που γνωρίσανε τη συμπονια του και βοήθεια για κάθε δυστυχισμένο και που στο ψηλό του κορμί, στα βαθιά του ώραία μάτια και την τραχιά φωνή, που σου θύμιζε Ρούσσο χωριάτη, έβλεπε τον άντρα που ενσάρκωνε τη μεγάλη ρούσσινη ψυχή και που στη φωνή του μιλούσε όλη του ή πατρίδα.

Κέρκυρα.

INTA ΓΑΡΤΖΩΝΗ

ΠΑΡΑΚΑΛΙΟ

Φύσηξε κακός άγέρας
Φύσηξε βοριάς
Κι όλα τ'άνθια συνεπαίρνει
Της καλοκαιριάς.

Πιό σιγά, βοριά μου, φύσα,
Σε περικαλώ
Κ' εγώ μήπως τον κρυφό μου
Χάσω θησαυρό.

Γιατί άνθίζουν κι από μένα
Μέσα στην καρδιά
Τα τραγούδια, τα λουλούδια,
Μόσκος και χαρά.

ΞΕΝΙΤΕΜΕΝΟΣ

Τι νάν την κάνεις την γραφή,
Που δέ μιλεί το γράμμα;
Σου γράφω με τα κλάματα
Κι όλα μου σβιούν τα γράμματα.

Άνήξερους κι ανήμπορους
Περνώ στα μάβρα ξένα
Στο νοῦ μου έσένα βάζοντας
Και σένα λογαριάζοντας.

Και με τα μάτια στοῦ γιαιού
Την άκρη καρφωμένα
Σου στέλνω χαιρετίσματα
Με τοῦ βοριά τα κύματα.

ΒΑΡΑΕΝΤΗΣ

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

• ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Για την Ελλάδα αρ. 10.—Για το Έξωτε-
ρικό φρ. χρ. 10

20 λεφτά το φύλλο λεφτά 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ: Στα κισόκια της Πλατείας Συντάγματος, Όμόνοιας, Υπουργείου Οικονομικών, Σταθμού Τροχιάδρου (Όφθαλματρείο), Σταθμού ύπόγειου Σιδηρόδρου (Όμόνοια), στο καπνοπωλείο Μανωλακάκη (Πλατεία Στουρνάρα, Έξάρχεια) στα βιβλιοπωλεία «Εστία» Γ. Κολάρου και Σακέτου (δόδος Σταδίου, άντικρύ στη Βουλή).

Η συντρομή πληρώνεται μπροστά κ' είναι ενός χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Κ Α Ι

ΠΡΑΜΑΤΑ

ΚΑΠΙΟΣ

γεροντάκος βλέποντας ένα δειλινό στον περιπατο τα παιδιά ενός Υπουργού μας, κάτι όμοιφα και χαριτωμένα μικράκια που σοβαρά σοβαρά βαδίζανε πλάι της νταντιάς τους, γέρισε κ' εΐπε τοῦ συντρόφου του:

— Νά οι μέλλοντες τύρανοι της πατρίδας μας.

— Τα παιδάκια; Και τί έχεις να φοβηθείς απ' αυτά για νάν τα λες τύρανοι;

— Έγώ; Τίποτα! Μά συλλογιέμαι τα καημένα τύρανακια μου που θά τυρανηθούν αύριο απ' αυτά, καθώς τυρανητούμαστε σήμερα έμεις απ' τον πατέρα τους!

Τα λόγια τοῦ αγαθοῦ γεροντάκου ήσαν προχτές ο γιός τοῦ Ράλλη νάν τα βεβαιώσει 'Ο κ. Γιός, άξιος γιός τοῦ πατέρα του, σε κάπιο λόγο εκλογικό ποῦβγαλε στους «άγαπητούς συμπολίτας», δέ ντυράπηκε να πει μαζί με τόσες άλλες συνηθισμένες φεντιές και την πιό

— Μη για το Θεό, μ'αυ επνιζεις.

— Πιό, πιό μαννάκα μου.

— Σκύλλε.

Μά πριν ιδούν καλά, το καΐκι τοῦ Σύρμου περνούσε από δίπλα τους δίνοντας ήσκις φόβου. Η πρώτη του βουλιάζει τη θάλασσα και γλιστράει.

— Μά παλαβός είσαι, θέλω να ξέρω; θαλά μ'αυ πνιζεις.

— Όχι άλλο τίποτα, μόνο μ'αυ βλέπουν κι απόξω και γελούνε, λέει ο Καμένος.

— Ένας γαμπρός θαλά π'αυ χαμένος.

— Ένας γαμπρός και... Καλά έμεις!... το καΐκι;

— Δεν έχει ανάγκη απ' το καΐκι ο γέρο Ζάχος. Έσας σ'αυ γλύτωνα.

Άνοιξε κατά το πέλαγο τα κύματα σηκώνονταν όρθά. Πάνω απ' το τραγούδι τους άκούονταν το βουητό τοῦ μπάτη. Πιτσιλιζαν σταξίες άπάνω τους βωδιασμένες μ' άρμούρα.

Έφτασε μισοπελαγίς, έβαλε δίπλα το τιμόνι. Κόβεται ο δρόμος τοῦ καΐκιού κι άκούεται μόνο ή θάλασσα. Το καΐκι πηδάει από πλώρη σε πλώρη καπ'αυ ούρανό. Έπεσε το παννι τενιασμένο. Έβαλαν το κουπί, γύρισαν το παννι απ'την άλλη πάντα φουσκώνει, και πάλι κινούν.

Ο Καμένος έφτασε κι αυτός άνοιχτά. Ο μπάτης άγρίεψε τώρα και τα κύματα έχουνται φοβερά. Έφτασε ένα μεγάλο κύμα, σκάζει και χύνεται ως τα κατάρτια. Το καΐκι σκαμπανεβάζει μ' όρμη και γονατίζει μες τους μελανούς τάφους. Τα μπούνια του παίρνουν θάλασσα. Το ποσκίρτισμα τους ραντίζει όλαένα με ψιχάλες σ'αυ βροχή. Έπεσαν στ' άμπάρι οι γυναΐκες και σκουίζουν.

— Έ καλά θά τα γυρίσουμε. Τη μπουρίνα λύστε ένας, ποιός θά βάλει κουπί;

— Ποιός; έσ'αυ που μ'αυ έφερεις.

Σαστίζει ο Καμένος και κοιτάζει πότε την πρώτη, πότε την πλώρη.

Σιωπή βαστάει πάλι. Μόνο δεν παύει το πύφλισμα της θάλασσας. Σκάζουν τα κύματα και τινάζουν σα χαιτες τον άφρό.

— Μ'αυ επνιζεις! Που'ν ο γέρο Ζάχος να σε ιδεί, θά σε σκότωνε.

Μπού... π'αυ βουίζει ο μπάτης άγριος, τα κύματα χορεύουν.

— Για όνομα Θεού, πνίκαμε.

— Σωπάτε, διάβολος να μ'αυ πάρει. Δεν τα παίρνει το καΐκι.

Τραβάει κουπί με δύναμη ώστε να σπάσει και τρέχει στην κουδέρτα να γυρίσει το παννι κοιτάζει

και το τιμόνι. Το καΐκι δεν μπορεί να γυρίσει κοιτάζει τότε τα κύματα μ' άπελπισία ρουτώντα.

— Μπρέ γύρισε, γύρισε να πάμε έξω.

Ο Καμένος βρίζει.

— Καλά, τί κ'αυ έγω τόσην ώρα; Να, δεν μπορούμε να τα πάρουμε στα όρστα, αν τα πάρουμε στα πόντζα καλά είμαστε, άδερμή καλό πνιζίμο.

Τελευταία ρούσκωσε το παννι και κίνησε το καΐκι για το λιμάνι.

— Άχ, Λενιώ, έσ'αυ φταις σύλα, λέει ο Καμένος, χαμογελώντας ύστερα απ' το φόβο του.

— Τί φταις το κορίτσι; ξεπατωμένει; έσ'αυ άνίκανος έσ'αυ.

Τοῦ Σύρμου το καΐκι έστρεψε αύτη τη στιγμή μες το λιμάνι. Οι δυο στεργιές ξεδιπλώνονται κι άπλώνονται να τ' άγκαλιασουν στη γαλήνη τους. Τώρα τανούσαν τα παννι τους τα πολλά καΐκια κι άνοιγονταν για βόλτες στο πέλαγο. Ο Σύρμος έραξε το δικό του και βγήκε έξω νύχτωνε και κινούσαν να φύγουν πλησίασε κατά τη φαμελιά τοῦ Ζάχου.

Η μαννιά τοῦ Λενιού είχε έναν μπόγο να πάρει.

— Στάσου, μαννιά, να σε βοηθήσω.

— Έλα. Στο γάμο σου.

— Έέρεις, αλήθεια, να σε κάνω μαννιά;